

SNYGG STIL. Töltvisning vid gædingakeppni på Island, Landsmót Vindheimamelar. FOTO: HALLRUN ÁSGRIMSDÓTTIR

Landsmot på svenska

Gæding betyder flott ridhäst med mycket kraft och utstrålning. Keppni betyder tävling. Denna tävlingsform har en lång tradition på Island, mest känt är Landsmot. I Sverige ordnas nu allt fler gædingakeppni. Så här går det till.

TEXT STINA HELMERSSON FOTO THORSTEN LEIFSSON

SM hålls varje år – och intresset bara ökar.

– Här finns en frihet och en lekfullhet som både hästar och ryttare mår bra av, säger domarna och ryttarna Alexandra Montan, Sandra Marin, Hafliði Gislason och Karin Gunnarsson.

Nu börjar allt fler svenska islandshästryttare bli nyfikna på gædingakeppni. Tävlingar enligt denna modell ordnas sedan flera år även här, men nu börjar intresset vakna på

allvar. Många ryttare är intresserade, men osäkra på hur det hela går till.

Här får du vägledning av domare, tränare och ryttare, Först Sandra Marin, som kommer från Stockholm som bor på Island sedan flera år. Hon arbetar med hästar på gården Hléskógar tillsammans med sin man Ragnar Stéfánsson. Hon håller även i nyhetssajten Ishestnews.se.

SANDRA HAR UTBILDAT sig till tränare och ridlärare vid Hólar, som numera är hästuniversitet, på norra Island.

– Jag gillar att tävla, framförallt i gædingakeppni. Jag tycker att den här tävlingsformen är värd att satsa på även i Sverige och andra länder. Därför utbildade jag mig till gædingakeppnidomare, förklarar Sandra, som regelbundet reser till Sverige för att hålla ridkurser.

Hon dömer vid tävlingar och håller gärna specialkurser för ryttare, som vill lära sig hur man rider gædingakeppni.

– Jag vill uppmuntra alla att pröva på att rida ett gædingakeppni och känna på hur det är. Tävlingen är skapad för att passa den islandska hästen med sitt rörelsemönster, sitt kynne och sina gångarter.

– Tanken är att den här tävlingsformen

ska locka ryttare att träna och rida fram sina hästar på ett sätt som gör att hästarna kan visa sig från sin allra bästa sida och må bra av det.

En nöjd och harmonisk häst som jobbar på och gör sitt bästa och är stolt över det, är något av det vackraste som finns, säger Sandra Marin.

Fotnot: Gædingakeppni

uttalas: "gajdingakäppni".

"Allt fler svenska islandshästryttare bli nyfikna på gædingakeppni"

Vilka hästar lämpar sig för gædingakeppni?

■ **Pigga framåt** hästar med stora steg och mycket sväv i gångarterna. I A-flokk bör det vara hästar med mycket och bra pass. Dessa hästar kan uppleva det trångt och begränsande på en 200–250-meters ovalbana. I gædingakeppni kan hästarna sträcka ut i passen på rak bana.

Den här tävlingsformen är också utmärkt för hästar och ryttare som inte tävlat så mycket tidigare. Kraven på precision är inte så stora. Det gör till exempel inget om galoppfattningarna inte blir korrekta. Det finns barn- och ungdomsklasser samt nybörjar-, mellan- och elitklasser.

För att få de verkligt höga poängen krävs en skicklig och engagerad ryttare. God rid-

I FULL FART. Kraftfull galoppvisning under gædingakeppni på Landsmót Vindheimamelar.
FOTO: HALLRUN ÁSGRIMSDÓTTIR

Sandra Marin

Bor: Gården Hléskógar, norra Island.

Bakgrund: Hållit på med hästar sedan barnsben. Efter avslutade gymasiestudier bar det av till Island för jobb med hästar för 15 år sedan. Kursetta på Hólar 1999 och examinerad ridlärare och tränare från Hólars tredje och sista år. Pedagogikutbildad på Strömsholm.

Gör: Driver egen verksamhet i form av uppfödning, träning och utbildning av hästar, undervisning/kurser, domare för gædingakeppni, arrangerar ridresor och driver nyhetssajten ishestnews.se. Satsar på Landsmót 2014.

Info: sandra@hestanet.net eller www.hestanet.net/svenska

I HETLUFTEN. Sandra Marin kommer från Sverige men bor sedan många år på Island. Hon är en engagerad ryttare och domare.
FOTO: PRIVAT

ning, balans och förmåga att samspela med hästen värdesätts högt.

Gædingakeppni passar sämre för hästar som inte har så rumsliga gångarter. Hästar som är mer tekniska och duktiga på fattningar och fina övergångar, men som kanske saknar det där lilla extra i utstrålningen och framåtbjudningen, passar bättre i sportklasserna.

Det är hästen som tävlar. Ryttaren är inte lika viktig. Det gäller att ryttaren kan visa fram hästens personliga starka egenskaper så bra som möjligt utan att själv märkas för mycket.

På Island tävlar varje häst för sin egen ridklubb, den klubb som hästens ägare är medlem i. Ryttaren kan komma från vilken klubb som helst, men han eller hon måste rida i rätt kavaj, dvs "hästens klubbfärg". Hästen måste vara minst fem år.

POSITIV. Tävlingsryttaren Karin Gunnarsson tycker att Gaedingakeppni är en bra tävlingsform.

SM-vinnaren Karin Gunnarsson

”Rid som en indian”

Tränaren och tävlingsryttaren Karin Gunnarsson har haft stora framgångar i gaedingakeppni och vunnit SM med sin förstaklasshingst Bogatyr från Rooslunda. En av de första instruktioner hon fick var ”rid som en indian”.

Karin Gunnarsson är C-tränare och B-instruktör. Hon bor med sin sambo Johan Olsson och sonen Noa på Mellangården i Västraby i nordöstra Skåne. Där tar hon emot träningshästar, håller lektioner och paret bedriver också avelsverksamhet.

Karin och Bogatyr vann B-Flokk vid SM i gaedingakeppni 2010. Året efter kom de till final i samma gren vid SM och i år vann de tolten och kom på andra plats i B-Flokk.

Karin har vuxit upp med islandshästar hemma i Kyrkhult i Blekinge. Sedan har hon gått på Strömsholms islandshästutbildning.

– Där blev jag drillad enligt den traditionella häst- och ridkulturen i Sverige. Det är storhästvärlden som sätter riktlinjerna. Jag märkte snart hur jag föll in i mönstret och

strukturen och filade på detaljer på ridbanan, säger Karin.

Direkt efter det kastades hon in i en annan ytterlighet. Hon reste till Island för att träna hästar på gården Solvångur hos Elsa Magnusdóttir.

– Hon tittade på mig när jag red och så sa hon: ”Du måste rida mer som en indian. Rid på den känsla du har inom dig. Kommer det ett problem, fortsätt och rid och lös problemet under vägen.”

RIDA MED KÄNSLA är inte slarvridning. Det är att öppna alla sina sinnen och fundera över: Vad är det för häst jag sitter på? Vad händer nu? Vilka saker ska jag prova för att det ska fungera bättre?

Detta synsätt passar ihop med gaedinga-

keppni, som är den ursprungliga isländska tävlingsformen. Man visar mest av den eller de gångarter där hästen går bäst och ser flottast ut. Visningen ska utstråla kraft, glädje och harmoni. Små missar spelar ingen roll, det är helheten som räknas.

Karin trivs med att rida gaedingakeppni:

– Min Bogatyr passar verkligen för gaedingakeppni. Han trivs med att ridas lite friare och älskar att showa och ge järnet på banan. Han är otroligt juste och den roligaste hästen jag ridit. Han är uppfödd och tränad av Ulrika Moser och jag har henne att tacka för att han är så pigg och framåt och passar så bra för gaedingakeppni. Hon rider som en islänning. Friskt och framåt.

– Det känns härligt och positivt redan innan vi rider in på banan. Han blir glad och jag blir glad. Det syns och känns. Det är väl därför det går så bra för oss. Även om det också har gått bra på vanliga sporttävlingar enligt Fipo-reglementet (7,50 i tölt och 6,90 i V1) så är gaedingakeppni mer avslappnat och roligare att rida eftersom domarna inte är ute efter att leta efter fel. De ser till till

som är bra, till helheten. Därmed inte sagt att man kan rida slarvigt och hafsigt och få bra poäng på en gaedingatävling. Det kräver mycket av både häst och ryttare, lydnad och gott samspel, för att det ska se vackert ut och ge publiken en härlig wow-känsla! Hästen ska vara framåt och glad. Inga sura miner, öronen bakåt och piska med svansen.

Det är roligt och det är ju det som tävlandet borde gå ut på, att både häst och ryttare trivs med att visa upp sig och har kul.

ATT DET ÄR något som skaver med dagens sporttävlingar blir allt mer tydligt eftersom det dyker upp många nya idéer till förändringar som exempelvis tävlingsformen tölt i harmoni. Ryttare och domare diskuterar och funderar både på Island och i övriga Europa. Den hårda pressen på sporttävlingarna kritiserar, frågan är hur långt man kan gå? Ju högre krav på precision på tävlingsbanan, desto mer pressas hästarna. När går man över gränsen?

– Senaste VM för islandshästar i Berlin kallades för "svanspiskarmästerskapen" i en del islandshästmedia, säger Karin.

HON MENAR ATT det finns mycket att fundera på. Dels är det hetsen för att få fram showiga hästar med större, häftigare rörelser och snabba gångarter. Dels är det dressyrridningen från storhästvärlden som smittar av sig och bildar mall även för islandshästridningen.

– Ryttare som haft halvblod tidigare och ridit mycket dressyr och går över till islandshästar vill snart börja tävla. De är vana vid dressyrens strama perfektion och regler och de känner igen sig i Fipo och sporttävlingarna. Men islandshästar är inte alltid som halvblod. De har andra gångartsmönster och ett annat temperament. Man kan forma och dressera en islandshäst till mycket, men det är inte alltid den ser glad ut eller gör sitt bästa.

– Jag skulle vilja säga till de ryttare som sitter och filar på ridbanan dag ut och dag in. Rid ut och ha roligt, klättra och galoppera. Rid för att det är kul. Rid lite friare. Då blir hästen glad och då brukar det fungera bättre med resten också.

KARIN ÄR SÄKER på att om vi hade arrangerat fler gaedingakeppni på alla nivåer i Sverige och övriga Europa, hade det inspirerat även de inbitna ridbaneryttarna till att prova på lite mer isländsk ridning; friare ridning utan så mycket kontroll av varje steg, ridning med känsla och fantasi i stället för inrutade regler. Det kräver mer av ryttaren men ger tiofalt tillbaka i form av glädje.

– Det är bra för svenska ryttare som är uppvuxna med vår vanliga ridskoleridning att få lära sig ett annat förhållningssätt till

både ridningen och hästarna. Vi behöver lära oss att känna vilken typ av häst vi rider. Islandshästar är väldigt olika och då gäller det att ta tillvara det varje häst är bra på och har talang för. Utveckla det i stället för att kämpa för mycket med det hästen har svårt för. Det gör varken dig eller hästen gladare.

– Visst ska man träna allsidigt och det är viktigt med en lydig, mjuk och följsam häst. Men alla hästar kan inte tränas på samma sätt. Inom storhästvärlden finns det en utbildningsstege. Den följer man. Punkt slut. Inom islandshästridningen finns också en utbildningstrappa, men här krävs det

att ryttaren förmår läsa varje häst och anpassa träningen efter hästen. Ibland måste man göra saker i en helt annan ordning, eller prova helt nya saker, för att få det att fungera. Islänningarna har lite lättare för att prova olika saker för att

hitta fram till det som passar just den häst de rider. Huvudsaken är inte att följa någon modell slaviskt. Det viktiga är att hästen utvecklas till en trevlig ridhäst.

– Allt som vi gör på ridbanan kan vi också göra ute i naturen. Här finns också en kulturskillnad mellan storhästtryttare och isländska ryttare. Storhästtryttare tränar och rider på ridbanan. När de rider ut i skogen handlar det mest om att skritta på lång tygel och slappna av.

Isländska ryttare rider ut och tränar under ridturen på olika moment, sidförande, volter, tempoväxlingar, halvhalter och olika gångarter. Att rida ut handlar inte om att lufsa omkring, det är den mest optimala möjligheten till träning, då hästen bjuder fram och är glad och man kan använda terrängens variation för att optimera träningen på ett naturligt sätt.

– Man måste inte rida varenda dag. Jag rider Bogatyr i snitt tre gånger i veckan med en dags mellanrum. 🐾

”Rid ut och ha roligt, klättra och galoppera. Rid för att det är kul”

Karin Gunnarsson

Bor: Västraby Mellängård, Broby

Bakgrund: Har tränat såväl hoppning som natural horsemanship, akademisk ridning och centrerad ridning. Har gått en hel massa islandshästkurser, jobbat med hästar i Danmark och tränat Akademisk ridning. Har gått islandshästutbildningen vid Strömsholm 2006–2007. Tränare på Island på gården Sólvangur 2007/2008.

Gör: Driver egen träningsverksamhet samt undervisar, tävlar aktivt, samt föder upp hästar.

Info: www.vastraby.com

VÄND!
Mer gaedingakeppni

Gaedingaledaren Alexandra Montan Gray:

”Tävlingsformen behövs”

– Gaedingakeppni är en tävlingsform anpassad för islandshästar. Den behövs för att bevara den isländska hästens ursprungliga förmågor här i Sverige och i övriga världen. Det säger tränaren och domaren Alexandra Montan Gray.

I FÖRGRUNDEN. ALEXANDRA MONTAN GRAY bor på familjegården Margaretehof där hon ansvarar för driften.

Gaedingakeppni och sporttävlingar kompletterar varandra.

– I gaedingakeppni kan man jobba mer med hästens framåtbjudning, i stället för att hela tiden rama in hästen för att göra exakta övergångar som i sporttävlingar. Gaedinga är en bra tävlingsform när man vill låta hästen sträcka ut och ta plats. I sporttävlingen kontrollerar man varje steg. Man måste få leka lite också utan att hela tiden tänka på att vara petig och perfekt.

Det gamla argumentet mot gaedingakeppni var att det är okontrollerad flängridning. Sanningen är att det krävs mycket av såväl ryttare som häst för att komma långt. Allt fler börjar inse att det är just gaedingakeppni av hög klass som man ser när man tittar på Landsmót, Islands största hästtävling. Men tyvärr finns det i dag många nya islandshästryttare som ännu inte upptäckt vad en islandshäst är, själva själen i hästen. Detta bör ju ligga till grund för ridningen. När jag möter en ryttare frågar jag: Vet du varifrån din häst kommer? Vet du något om avelslinjerna och gårdarna på Island? Om deras hästar och de olika karaktärerna?

– Jag anser det vara en hederssak att veta från vilka gårdar hästen härstammar. Ta reda på lite om vad som är specifikt för dessa gårdars avel. Det är en respekt man bör ge sin häst, ett sätt att förstå den mer.

När man utbildas till gaedingadomare får man alltid en historiektion för att förstå vilken bakgrund denna tävlingsform har.

Island befolkades en gång för drygt 1 000 år sedan av ett antal släkter som hade en vision om frihet och självständighet. Än i dag finns en stor koncentration av kreativa,

fritänkande, obändiga människor på Island. Betänk att det var just dessa människor som valde ut vilka hästar de ville ta med sig till Island och vilka de ville fortsätta att avla på. De egenskaper hos hästarna som de satte värde på ligger nära de värderingar de själva hade: kraft, energi, kreativitet och självständighet. Där har vi islandshästen i ett nötskal. Jag saknar en vilja att se längre än bara till det yttre, säger Alexandra.

Långa halsar och tjugiga eleganta individer i all åra, det är vackert att se på men ofta svårt att rida på.

Spirit är det första som tas upp i reglementet för gaedingakeppni. Där står ordagrant och poetiskt: ”Takten är viktig men om den slås an på spända strängar är det ingen ljuv musik!” Vilket betyder att visst är takten viktig men det är mer som krävs för att gångarterna ska vara njutbara.

– Vi har mycket att lära oss av en nation så full av konstnärer och känslor, när vi lär oss en konst, ridkonsten. Det rent tekniska kan man läsa sig till, men känslan måste man själv hitta. Den går sällan att förklara intellektuellt. Vi måste våga lita mer på vår magkänsla, framhåller Alexandra.

PÅ GÅRDEN MARGARETEHOF har familjen Montan drivit islandshästverksamhet med träning och avel sedan början av 1990-talet. De har även en avelsgård på Island, Krókur, med avelsmanet Margrétarhofi. Alexandra har tävlat framgångsrikt på hög nivå i flera år, främst med Bragi von Allenbach med topplaceringar vid VM, NM och SM. Hon undervisar främst privatelever och håller även kurser. Självt har hon tränat för den por-

tugisiska beridaren Júlio Borba i tio år. Hon är både sportdomare (lokalt) och gaedingakeppnidomare (FEIF internationell) samt ordförande för Gaedingasektionen inom Svenska Islandshästförbundet, SIF och ledare för de 15 gaedingadomarna i Sverige. På Island är det Sigurbjörn ”Diddi” Bárðarsson, mästare i ridning och träning och Sigurður Ævarsson, som utbildar gaedingadomare. Alla utländska gaedingadomare måste bli godkända på Island. Tidigare var synen på gaedingakeppni lite försiktigt avvisande i Sverige. Men vinden har vänt. Ordföranden i SIFs sportutskott, Pia Andreasson är även hon gaedingadomare.

– Våren 2014 hoppas vi kunna ordna ett seminarium för gaedingadomare här i Sverige. 🐾

Alexandra Montan Gray

Bor: Islandshästgården Margaretehof, Everöd.

Bakgrund: Tränare, ridlärare, tävlingsryttare, 3 år på Hólars hästuniversitet, Island. Har arbetat på Island hos bland annat Skuli Steinsson, Eyrbakka, Siggí och Lisbeth Saemundsson på Holtsmúla, Trausti Thor Gudmundsson, Reykjavík. Tränar för portugisiska beridaren Júlio Borba sedan 2002. Avel på Island under avelsnamnet Margrétarhofi, tillsammans med föräldrarna Göran och Viveca Montan samt systemen Filippa Montan.

Gör: Driftsansvarig på Margaretehof, undervisar, tränar hästar, domare sport och gaedingakeppni.

Info: www.mhof.se

Hafliði "Haffi" Gislason:

FÖRBÄTTRARE. – Gædingakeppni skapar en positiv känsla, säger Haffi Gislason.

”En tävling som utvecklar ryttaren”

Gædingakeppni uppmuntrar ryttare att ta eget ansvar och våga ta plats. Det är roligare för hästarna och skapar mer spänning och action för publiken. Det säger Hafliði "Haffi" Gislason, ryttare, sportdomare och före detta gædingadomare.

Haffi som kommer från Island har bott i Sverige och Stockholm i 25 år. Numera har han en hästgård utanför Uppsala tillsammans med sin sambo Kristina. Han är coach och jobbar med personlig utveckling. Hästarna och ridningen betyder mycket för många människor, men problem med rädsla och dålig självkänsla följer med upp i sadeln. Haffi håller ridkurser för alla typer av ryttare från nybörjare till VM-ryttare. Han menar att gædingakeppni är en bra tävlingsform även för ryttarnas utveckling.

– Man har tre varv på sig inne på banan

och man bestämmer själv hur man ska lägga upp programmet så att det passar den egna hästen så bra som möjligt. Var och en måste tänka efter och fatta egna beslut om att såhär vill jag ha det. Det leder till mer självständiga ryttare, säger Haffi.

– Om islandshästens popularitet ska hålla i sig och öka i Sverige är det viktigt att visa på vilka starka och roliga sidor som islandshästridningen kan erbjuda. Det är inte en häst som alla andra. Både gångarter och temperament skiljer sig från vanliga svenska hästar. Och det ska vi ta vara på. I dag är det många islandstryttare som fastnar på ridvolten. De skulle behöva rida ut mer, gärna tillsammans flera ryttare och njuta av sina hästar i fartfylld tölt, pass och galopp. När man vågar göra det ökar modet och ridningen blir roligare. Naturligtvis behöver man veta att man klarar av sin häst först och en del kan behöva lite extra stöd i början. Men för det mesta går det bra. Att tävla gædingakeppni är som att rida ut.

– Man tar en ridtur på banan i tre varv med olika gångarter och tempon. Märkvärdigare är det inte. Egentligen är det den perfekta nybörjartävlingen. Det finns både barn- och ungdomsklasser och klasser för nybörjare och mellanrutinerade ryttare upp till elit. Men just den friare tävlingsformen som återfinns även i de enklare klasserna, är perfekt för den som vill börja tävla och för den som har en yngre, rutinerad häst.

– I de högre klasserna handlar det om rid-

ning i toppklass på superfina vältränade rutinerade tävlingshästar, en ridning som bygger på tajming, känsla, skicklighet och balans.

HAFFI HAR LÅNG erfarenhet av att tävla både sporttävlingar och gædingakeppni. Han är sportdomare och har även varit gædingadomare i många år.

– Jag har levt med detta i 40 år och följt utvecklingen. När jag bodde på Island var jag en period ledare för ungdomsryttarna i min klubb inför Landsmót 1986. Det handlade om att få dem att tro på sig själva, då kunde de rida hur bra som helst. Jag är helt övertygad om att gædingakeppni bygger upp både ryttare och hästar såväl fysiskt som mentalt. Att våga ge järnet och vara ett med hästen utvecklar vår inre styrka. 🐾

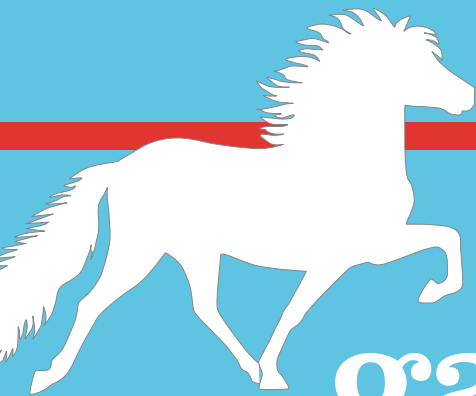
Hafliði "Haffi" Gislason

Bor: Vänge Uppsala.

Bakgrund: Född och uppvuxen med islandshästar. Utbildad av 1 220 olika hästar i 45 år. Tidigare domare inom sport och Gædingakeppni, tävlingsryttare. Har gått många olika islandshästkurser i Island, Tyskland och Sverige.

Gör: Hjälper människor att lära sig att njuta av livet med eller utan häst i olika former, tränar olika "problemhästar". Hovslageri.

Info: www.istolt.se

Så tävlar du i gædingakeppni

Oftast rider man en och en under uttagningen, men är det många tävlande kan man rida två och två eller till och med tre på banan samtidigt. Det ska finnas tre eller fem domare.

Man rider på en oval ridbana, helst en 300 meter lång P-bana med förlängd raksträcka på ena långsidan. Ekipaget har tre varv på sig att visa alla gångarterna; skritt, trav, tölt, galopp och pass i A-Flokk och skritt, trav, tölt och galopp i B-Flokk. Det finns även barnklasser och två ungdomsklasser, yngre och äldre. Man väljer fritt i vilken ordning man visar gångarterna, den som passar bäst för hästen.

Alla gångarter ska visas minst ett halvt

varv, det vill säga en långsida, för att man ska kunna få max-poäng.

Det är tillåtet att byta varv en gång. Man får visa mer av den gångart hästen är bäst i och minst av den gångart den är sämst i. Har hästen jätteflott trav kan man exempelvis visa ett helt varv trav och sedan bara ett halvt varv av övriga gångarter.

Hästen bedöms på långsidorna. Vad som händer på kortsidorna bryr sig domarna inte om. Där får man göra misstag. Man kan variera tempot lite som man vill. Exempelvis börja galoppa samlat och lugnt och sedan accelerera till full fart. Man kan "showa" lite och leka och det brukar både hästar och publik gilla.

Domarna ser till det som är bra på långsidorna. Det spelar ingen roll om det blir ett taktfel på en kortsida. Väljer man att rida två långsidor i en och samma gångart, bedöms den bästa långsidan.

Domarna bedömer gångarterna, form under ryttare och vilja. Poängen för form under ryttare, och vilja, har koefficient två i B-flokk. Dessa bedömningsmoment har även dubbel koefficient i A-flokk liksom tölt och pass.

I barnklassen bedöms sits och inverkan. Detta väger dubbelt rent poängmässigt, jämfört med gångarter, form under ryttare och vilja. I ungdomsklasserna har sits och inverkan tredubbel koefficient.

1 Så här dömer domarna:

■ Bedömningspoäng:

Poängsystemet stämmer inte överens med poängen i sportklasserna. Det liknar mer det system som man har vid avelsbedömningar för islands-hästar.

9,5-10 = Perfekt, fantastiskt

9,0-9,5 = Näst intill perfekt

8,5-9,0 = Mycket bra

8,0-8,5 = Bra

7,5-8,0 = Granska bra, medel

7,0-7,5 = Acceptabelt, sådär

6,5-7,0 = Dåligt

6,0-6,5 = Mycket dåligt

5,5-6,0 = Extremt dåligt

5,0-5,5 = Oacceptabelt, ej visat moment (0 poäng)

■ **Domarnas uppgift** är inte att leta fel. I första hand handlar det om att se det bästa hos hästen.

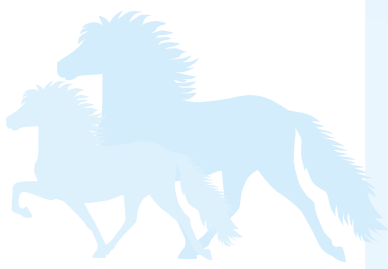
I sportklasserna tänker domarna annorlunda. Där handlar det om att upptäcka alla fel och missar som ryttare och häst gör och dra av för detta när man sätter poängen.

Nyckelordet i gædingakeppni är harmoni mellan häst och ryttare, kombinerat med utstrålning, rätt takt och tempo.

Riktiga topphästar kan nå

upp till poängsummor som ligger strax över 9. De går i ren takt, rätt tempon, de ser stilliga ut med mjuk, spänstig schwungfull tölt, sväv i trav och pass och kraftfulla rörelser i passen eller ökade tölten. De kan explodera av kraft och lugnt sakta ner i de snabba momenten. Hästarna är stolta och vackra och nöjda och ridningen oklanderlig.

Riktigt låga poäng får ekipaget när hästen visar sitt missnöje, går emot handen, visar ögonvitorna, går upp med nosen och skjuter ut underhalsen, slår med svansen eller klämmer in den mellan benen. De låga poängen gäller även hästar med stora taktproblem och som är så stela att rörelserna inte går igenom kroppen. De är inte nöjda, stolta eller harmoniska och ridningen är ful och grov och oräfflig mot hästen.

2 Form under ryttare

■ **Utstrålning**, exteriör, följsamhet – allt sådant är viktigt i domarnas ögon. En häst med mycket man och svans och mycket lyft imponerar. Samtidigt måste hästen vara nöjd och harmonisk.

Det är viktigt att man märker en följsamhet hos ryttaren, både när det gäller tygelkontakten och sitsen. Det är samspelet mellan häst och ryttare som spelar roll för att helhetsintrycket ska bli vackert.

– Domarna tittar gärna på hästens hållning av hals och huvud. Det ska se naturligt ut, inte anspänt. En vacker svansföring, där svansen böljar rytmiskt i tölten, visar att rörelserna går igenom hästen, att den är mjuk, smidig och stark i kroppen. Domarna tittar noga på att bakdel och framdel hänger ihop. Det räcker inte med höga lyft fram om det inte finns någon ordentlig aktivitet baktill, säger Sandra Marin.

3 Vilja

■ **Vilja är det** viktigaste vid gædingakeppni. Poängen för vilja har dubbel koefficient i både A- och B-Flokk.

Detta betyder inte att hästen ska vara vild och galen och bara rusa och skena. En häst som har en god vilja är framför allt samarbetsvillig.

Hästen ska ha en god framåtbjudning, ett gott lynne och en god sinnesstämning.

Viljan är förmågan att gå fram och göra sitt bästa när ryttaren ber om det, i alla gångarter.

En villig häst är glad, orädd och lätt i sinnet och samar-

betar gärna med sin ryttare. Man ser tydligt harmonin mellan hästen och ryttaren.

Den häst som visar upp sig i alla gångarterna på ett mycket bra sätt, ska ha högre poäng för vilja än den superflotta tölt- eller passhästen, som inte kan skritta ordentligt eller galoppera dåligt.

■ **I en del finaler** på Island har man slopat kravet på att visa skritt och galopp och många är kritiska till detta.

4 Gångarterna

■ **Galopp:** Det ska vara en tydlig ökning på långsidan, för att man ska få höga poäng. Man måste visa minst en långsida i galopp för att få medelpoäng, 7,5 eller mer.

Det gör inget om man rider vänster galopp i höger varv eller tvärtom.

Det får dock inte vara korsgalopp.

■ **Skritt:** Man måste visa minst en halv långsida för att få medelpoäng, 7,5.

■ **Tölt:** Måste vara över mellantempo för att man ska få medelpoäng 7,5 eller däröver.

I A-Flokk får man rida i valfritt tempo i tölten, kort, mellan eller ökad tölt.

I B-Flokk ska man visa både kort tölt och ökad tölt.

Skillnaden ska vara stor. De

som rider för fort när de visar kort tölt får poängavdrag.

Tempot i kort tölt ska inte vara högre än att man skulle kunna klara att rida en åt-tametersvolt.

I ökad tölt ska hästen klara minst en långsida i mellantempo för att få 7,5 poäng. Siktar man på högre poäng måste hästen klara att gå ännu fortare i tölt.

■ **Pass:** Hästen läggs i pass från galopp. Läggnings ska vara harmonisk, liksom nedtagning till annan gångart och avsaktning.

Hästar som går i fyrtaktig pass (snabb tölt) ska ha 5,0 i poäng för passen. Låter man hästen rusa in i passen från till exempel tölt kan man aldrig få max-poäng för passen.

5 Finaler

■ **15 hästar** i varje tävlingsklass går till final. De sju som har den högsta uttagningspoängen tävlar i A-final. De övriga åtta tävlar i B-final. B-finalen rids alltid först. Den som vinner B-finalen får vara med och tävla i A-finalen.

I varje finalomgång befinner sig alla ekipage på banan samtidigt. Domarna styr hur man rider så att hästarna inte kolliderar.

6 Utrustning och regler

■ **Tävlingsklädseln** ska vara prydlig. Helst ridkavaj, väst eller snygg ridjacka, ridbyxor och stövlar eller jodphurs.

Ryttaren ska ha hjälm som ska vara knäppt/spänd under hakan. Tappar man hjälmen blir man diskvalificerad. Man får inte ha spö (förutom i barn- och ungdomsklass där viljan inte bedöms). Man får rida i vanlig sadel eller bomlös.

Man får bara rida på träningsbett (två- eller tredelat), traditionell isländsk stång eller amerikanskt halvstångbett utan kedja, kombinerat med engelsk nosgrimpa, ej remont- eller bygelnosgrimpa.

Boots och eventuella senskydd, får tillsammans väga högst 250 gram per ben. Hästen får vara skodd med maximalt 10 mm tjocka skor. Vill man rida med sulor plus silikon eller hampa

får skorna vara högst 8 mm tjocka. Skorna får ha maximalt tre tåkappor vardera.

Hovkontroller hålls efter tävlingen. Blir läderbootsen för tunga på grund av våt bana blir hästen diskvalificerad.

■ **Annat som diskvalifierar:** hästen har en eller flera hovar utanför banan, häst eller ryttare faller, man har otillåten utrustning, grov ridning t ex tygeltag som gör att hästen blöder i mungiporna, ryttaren glömmar att hälsa på domarna innan programmet börjar och säga adjö när programmet är klart, om ryttaren ej börjar eller slutar på kortsidorna eller om hästen visar upprepad olydnad, stannar, backar eller slår mycket med svansen. För övrigt följer gaedingakeppni Fipos sporttävlningsregler när det gäller utrustning.